

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VAROS HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Hirdetések megállapodás szerint számítatnak.

— Nyilttér díja soronként 20 fillér. —

Felelős szerkesztő és lapfajdosnos:

KUTI ISTVÁN

Az expedíciót s hirdetőket illető reklamációk a lapkezelt

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők, hova az összes pénzküldemények is küldendők

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

A városok s az új adó reform.

Közismert dolog már, mi is számtalan-szor foglalkoztunk azzal a kérdéssel, amely állandóan foglalkoztatja újabb időben a városok vezetőit, hogy tudniillik az állam igaztalanul rendkívül sok terhet ró a városok közönségére. A városok már nem bírják a terhet, együttesen és egyenként folyton kérelmezik az államtól, hogy a tülontul sok és nagy terhektől szabadítsa meg a városok közönségét.

A kéréseknek azonban eddig egy csomó szép ígéreten kívül semmi eredménye nincsen sőt ellenkezőleg az új adóreform, amelyet a pénzügyminter tervez, hihetetlenül nehezebbé fogja tenni a városok helyzetét.

Az állam tehát, ahelyett, hogy a sok keesgetőt ígért közül csak valamit is beváltana, csak némileg is igyekeznék könnyebbé tenni a városok adófizető polgárságának helyzetét, az új adózási rendszerrel még nagyobb terheket akar rá róni.

Budapest fő- és székváros eddig különleges és kiválóan jó helyzetben volt a városok között s azokban a mozgalmakban, amelyeket a városok indítottak a városok segítése céljából, nem vett részt, mert nem volt rá szüksége. Az új adóreform azonban a fő- és székvárosra nézve is fenyegető s ezért ezuttal a főváros kezdeményezi azt a mozgalmat, amelynek célja, hogy lehetőleg megmentse a városokat attól a veszedelemtől, amely az új adóreformban van a városok ellen.

Bárczy István Budapest fő- és szék- város polgármestere köriratban kereste meg a mult héten az ország összes városait, amely köriratban figyelmeztet a veszélyre s egyuttal értekezletre hívja össze a városok vezetőit, hogy megbeszéljék, megtárgyalják a módokat, mikép lehetne elhárítani a veszedelmet a városokról.

A köriratot, amely nagy vonásokban ismerteti az új adóreformnak hátrányait, s amely ennél fogva közérdekű, alább közöljük.

* * *

A tisztelt városi közönségnek.

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága 1908 január 20 án tartott rendkívüli közgyűlésén egyhangú határozattal kimondotta, hogy a m. kir. pénzügyi kormány által 1907. október 22-én a képviselőház elé terjesztett adó-

törvényjavaslatok dolgában a magyar városokat Budapestre országos értekezletre hívja meg.

Az országos értekezlet célja annak a megvitatása, hogy a tervezett adójavaslatoknak minő hatásuk lesz a városok háztartására és a városi polgárságra. Megvizsgáljuk, hogy az adóreform ró-e újabb terhet a lakosságra, hogy az új adó milyen mértékben nehezíti a városi népességre, hogyan oszlik meg a különböző foglalkozásuk között és nem hárt-e az adófizetőképességet meghaladó terhet a polgárságra. Megállapítjuk, hogy mennyiben jogosak a fölmerült aggodalmak és tárgyalásaink eredményéhez képest a városi polgárság és a városi háztartás közös érdekeinek egyesült erővel kívánunk érvényt szerezni.

A multban sokszor sajnos tapasztaltuk, hogy a kormányok a városi lakosságot és a városi autonómiát nem részesítették abban a figyelemben, amelyet méltán elvárhattak volna. Csaknem valamennyi városnak súlyos gondot okoz, hogy honnan teremse elő az áthárított állami közigazgatás költségét s a maga háztartását csak a legnagyobb nehézséggel tudja rendben tartani. Szociális feladatainak teljesítésére pedig nem tudja előteremteni a szükséges pénzbeli eszközöket.

Egyik-másik törvényjavaslatl szemben egyes törvényhatóságok fölirtak a kormányhoz, vagy a képviselőházhoz. Mindnyájan tudjuk, hogy a föliratoknak rendszerint nem volt megfelelő eredményük. Mi pedig sérelmeink orvosaltás, hogy érdekeink megvédelmezését elérni kívánjuk s azért tartottuk szükségesnek, hogy Magyarország városait együttes akcióra kérjük fel.

Ha jogosultaknak bizonyulnak azok az aggodalmak, amelyek szerint az új adóteher egész súlyával a városi polgárságra fog nehezédni, ha helytállók azok az aggodalmak, hogy az adóreform a városi lakosságot erején felül fogja megterhelni, le kell mondanunk tudjuk, hogy a városi adminisztráció állandóan növekedő terheinek a fedezését biztosíthatassuk, le kell mondanunk a városok háztartásának szilárd és fejlődésképes alapon való kiépítéséről.

Alaposan meg kell tehát vizsgálnunk az új adójavaslatokat. Meg kell találnunk közös érdekeinket, hogy egyesült erővel kérésünk azoknak figyelembe vételét. S nem kételkedünk akciónk sikerében. Wekerle Sándor miniszterelnök ur ismétellen kijelentette az ország színe előtt, hogy nem zárkózik el az adójavaslatokká vonatkozó megokolt és jogos óhajok és kérelmek méltánylása elöl. Mi pedig nem kérünk mást, mint a városi lakosság jószájainak és érdekeinek a méltánylását. Ezt azonban komoly elhatározással együttes erővel kell kérnünk, nehogy elviselhetetlen terhet szakadjon a városi lakosságra, a városok háztartására, az egész magyar nemzetre.

Az adójavaslatokat részletesen ismertető tanulmányt kellő időben meg fogunk küldeni, de már most ráakuron mutatni azokra a nagyobb jelentőségű aggodalmakra, amelyek hatósági és szaktestületi tárgyalások során eddig is fölmerültek.

A legnagyobb aggodalom az ellen irányul, hogy a törvényjavaslat valósággal csökkenteni a földadó terhet, azonban a városi lakosság hozzádéli adóit, de különösen a nem fundált kereset adóját nagymértékben emeli. A földadó kulcsát a törvényjavaslat 25 $\frac{1}{2}$ %-ról 20 %-ra szállítja le. A törvénytervezet megokolása szerint a valóságos jövedelem két és félszer akkora, mint a kataszteri jövedelem. Vagyis a valóságos jövedelemnek eddig tíz százaléka volt a földadó, amelyet a reformjavaslat nyolc százaléka csökkent. A kataszteri igazítás nem fogja pótolni a kulcs leszállítása folytán elmaradt bevételt, mert a kiigazításnál

vallomási kényszer nincsen. Az adókules leszállítása révén kétszetele, hogy csökkenteni fog a községi bevétel, mert az állam részben pótolja az elmaradt bevételt a jövedelemadóval, amely után azonban községi adót kivetni nem lehet.

El fogja vesztíteni a városi háztartás a másodosztályú kereseti adónak és a családtagok adójának községi pótdóját is.

Mégis örömmel látjuk, hogy a javaslat könnyíteni kíván a földmölve nép adóterhén s csak azt sajnáljuk, hogy a városi lakosság adóitételeinél hiába keressük ezt a szociális vívmányt.

A házbéradó kulcsát a javaslat Budapestben 17 $\frac{1}{2}$ %-ról 17 százalékra szállítja le, a tizenöt- ezernél nagyobb népességi városokban pedig megmarad a régi kulcs. A házbéradó pedig egész súlyával a valóságos jövedelmet éri, vagyis a házbéradó a földadónak a kétszerese. A házbérvé- delemnek ez a súlyos megterhelés teszi lehető- lenné, hogy a község a házbérvédelemet, a városi háztartás érdekeinek megfelelően megadóztassa. Pedig a város a közgyovonból alkotott közművek- kel óriási mértékben emeli a házak hozadékát. A városnak kell gondoskodnia utról, csatornáról, világitásról, vízvezetékéről s minden más egyeből, ami a házbérvén kifejezésre is jut. Méltányos és jogos tehát, hogy a ház hozadékából a város meg- felelő részhez jusson, ha már az állami háztartás a hozadékot adót nem nélkülözheti. Ez azonban 17 %-os állami adókules mellett lehetetlen.

Az általános kereseti adó, amely a III. osztályú és részben az I. osztályú kereseti adó hely- lyébe lép szintén a városi lakosság adója s csak- nem kizárólag az egyéni munkaképességre, tehát a legbizonytalanabb jövedelemre van alapítva.

A III. osztályú adó kulcsa eddig 10 %, volt. Ez azonban csak névleges kulcs volt, mert az adókivetítő bizottságok a jövedelmet a minimális lételek alapján számították ki. Valamennyi szak- értő megegyezik abban, hogy a III. osztályú ke- reseti adó alig haladta meg a valóságos jövede- lem 2 $\frac{1}{2}$ %-át. Az adóreform az adókuleset tíz százalékról 5, illetőleg a szellemi foglalkozásuak- nál 4 % -ra szállítja le, de rendkívül szigorú ité- zkedésekkel biztosítani kívánja, hogy az 5, illetőleg 4 % -os adót a valóságos jövedelem után vessék ki. Tehát az adókules leszállítása a tényleges adóteher megduplázását jelenti. De még tovább megy a törvényjavaslat. Az általános jövedelmi pótdó helyett a jövedelem adót hozza be, amely- nek kulcsa 5 %-ig emelkedik, középjövedelemnél 3-4 %-ot tesz ki. A III. oszt. kereseti adó az ál- talános jövedelmi pótdóval együtt a valóságos jövedelem 3 $\frac{1}{2}$ %-a volt, a törvényjavaslat szerint pedig az általános kereseti adó és jövedelemadó a valóságos keresetet középjövedelemnél 8-9 százalékkal sújtja.

Kérdés, megbírja-e egyáltalán ezt a terhet a városi lakosság, az iparos és a kereskedő, vajjon a magyar iparnak ez a rettenetes mértékű meg- adóztatása nem teszi-e lehetlenné a külföldi ipar- ral való versenyt, amikor a magyar iparnak négy- szerez akkora adóteherrel kell megküzdenie, mint a porosz iparnak és kétszer akkorrával, mint a közös vámterületen dolgozó osztrák ipar- osznak. Ez már a magyar ipar és kereskedelem megteremtésének, fontartásának az éltékérése.

A jövedelemadó hatszáz koronás létmínimu- mot biztosít. Akinek 600 koronánál kisebb a va- lóságos keresete, az eddig sem fizetett adót. Ha ki is vetették, be nem hajtották, hanem somná- san törölték a kivetést. Ennek a minimumnak tehát gyakorlati jelentősége nincsen. A legnagyobb mértékben fogja azonban sújtani az új adó azt a szegény segéd nélkül dolgozó kézműiparost, ak

eddig 6—24 korona első osztályú adót fizetett ezután pedig csak 800 korona valódságos keresetet számítva, 46 koronát fog fizetni.

De még az adóemelésnél is súlyosabb aggodalmak merültek föl az adóbevételnek ugyancsak a kereseti adónál és a jövedelem-adónál való kontingentálása ellen (a kereseti adónál 28, a jövedelem-adónál 46 millió korona) s hogy ha a kontingált összeg be nem tolik, a jövedelem-adót 40%-al, a kereseti adót pedig tetszés szerinti nagyságban suthatják pótlékkal. Ez a pótlék-rendszer lehetetlenné teszi, hogy a polgár előre meghatározható adóval számoljon.

Ugyancsak súlyos aggodalmat kelt a valódságos kereset, illetőleg jövedelem megállapításának a módja. Az eljárás, amely meghonosítja a vallomási kénszert, kiszolgáltatja idegeneknek, esetleg a versenytársaknak az üzleti könyveket, az állam által megfizetett tanak vallomását követeli, szakértők kihallgatását engedni meg s a valótan vallomást szabadságvesztéssel büntethető jövedelmi kihágásnak minősítheti, méltán kelt lélelmet és aggodalmat a városi lakosság minden rétegében.

A városi lakosságnak ilyen súlyos megterhelése mellett a törvényjavaslat nem gondoskodik a városok háztartásának rendezéséről. Az adóforrások az utolsó cseppig kimeríti az állam a maga számára és nem oldja meg azt a kérdést, hogy hova forduljon a község, hol talál az fedet-zetet állóandón növekedő szükségleteinek a kielégítésére.

A magyar városok nagyrésze folytonosan küzd a pénzügyi nehézségekkel. Ennek oka az, hogy nálunk az összes adóbevételek az állam és a községek között való megosztása aránytalan, még pedig főleg a városokban épen a város hátrányára. Ezen bajaink közepette egyedüli reményesgünk az volt, hogy az egyenes adók reformjával kapcsolatosan megvalósulhat a városok háztartásának gyökeres rendezése s a városi polgárságnak felszabadítása a sok helyütt túl magas pótlódók sulya alól. Az adóreform előltnék fekvő tervezete ezt a reményesgünket is meghiúsította.

Komoly kérdések ezek, amelyek, ha nem sikerülne megvédelmezni a városok közös érdekeit, súlyos megröbáltatásnak tennék ki Magyarországot leg több városát. Mi azonban föltétlenül bizunk abban, hogy megvitatta a kérdéseket, megállapítva jogos és méltányos kérelmeiket és óhajainkat, a mostani kormányánál a legnagyobb jóakarattal fogunk találkozni. Biztosan hiszünk, hogy a kormány nem is fog kitérni azok figyelembevételé elül, ha látja, hogy a magyar városok egyértelműen és egyakarattal veszedelemben látják a városi lakosság és a városok háztartásának legfontosabb érdekeit.

Mind ezen előadottak készítették a székesfőváros községét az országos értekezletnek az összehívására, amely értekezletet 1908. évi február hó 26-án (szerdán) és folytatást a következő napokon délelőltől 10 órákor a váci-utcai város-ház közgyűlési termében fogunk megtartani.

Tisztelettel felkérem az ország városait: legyenek szivesek ezen az értekezleten résztvenni s kiküldötteik neveit lehetőleg folyó évi február hó 23-ig velem közölni.

Az egyenes adóreformra vonatkozó törvényjavaslatoknak és azok indoklásának egy példányát egyidejűleg megküldöttem.

Budapesten, 1908. évi február hó 10-én.

Bárczy István,
polgármester.

A februári közgyűlés.

Rövid kis programja volt a februári közgyűlésnek, melylyel a törvényhatósági bizottság hamarjában, alig másfél óra alatt végzett, amiben különben érdeme van a gazdasági és jogügyi bizottságoknak is, amelyek minden tárgyat egy előkészítettek, hogy a közgyűlésnek nem volt más dolga mint elfogadni javaslataikat.

Jelenvoltak a gyűlésen: Adamecz Emil, Báfn Elemér, Binder Antal, Faller Gusztáv dr., Farbak István, Fizély Károly, Hlavathy József, Hornyacsék István, Herrmann Miksa, Jezsovits Károly, Joerges Ágost, Király Ernő, Kőrös László, Liha Antal, Oszvaldt Gusztáv, Székely Vilmos, Stuller Gyula dr., Tóth Imre dr., Velits György, Veress József, Vitis István, Wagner László, Zsámber Pál bi-

zottsági tagok és a tisztviselők. Lits Gyula főispán gyöngölködve az elnöki tisztelet Horváth Kálmán polgármester látta el, aki pont három órákor megnyitotta a gyűlést.

Tárgysorozat előtt Herrmann Miksa bizottsági tag szólott föl s fölvilágosítást kért a polgármestertől arra nézve, hogy mi igaz abból a híresztelésből, hogy az ipolysági kiállítás alkalmából költségek fogják terhelni a város községét is.

Horváth Kálmán polgármester megadja a kért fölvilágosítást. Előadja, hogy ő a kiállítás nagybizottságának ülésén határozottan bejelentette, hogy a város községére a kiállítás költségeiből semmit nem vállalhat magára, sőt a kiállító iparosok részére ő kért költséget a nagybizottságtól. Az a tév hír, hogy Selmecebánya községét is kiadás fogja terheli egy tévesen értelmezett újságcikkből származhatott.

Herrmann Miksa és a közgyűlés a felvilágosítást tudomásul vette.

Ugyancsak tárgysorozat előtt Tóth Imre dr. tesz indítványt a közegészségügy javítása érdekében a talaj tisztítása tárgyában, hogy jó ivóvízben se legyen hiánya a községnek. Egyben az idegen forgalom emelésére is felhívja a turistá egylet legyelmét

A közgyűlés utasítja a tanácsot, hogy az írásban is beadott indítvánnyal foglalkozzék s annak idején előterjesztést tegyen.

Báfn Elemér biz. tag az illemhelyek hiányának megszűntetését kéri, valamint azt, hogy a piacviszálatok szigorubbban teljesíttessenek, mert a helyi piacra igen sok állott, rossz tojást szállítanak. Felhossa azt is, hogy a mézárszékékből igen rossz búz terjed ki az utcára.

Horváth Kálmán polgármester utasítani kéri a tanácsot, hogy gondoskodjék a közös illemhelyek felállításáról, valamint arról is, hogy a rendőrorvosi hivatal tojás- és tejvizsgáló géppel látassék el.

A közgyűlés ez irányban határoz.

A polgármesteri jelentés szerint a város gazdaságának és közigazgatásának menete a mult hónapban rendes volt. Lits Gyula főispán a mult hónapban megvizsgálta a hivatalokat s azokat teljes rendben találta.

Boleman Ede v. mérnök lemondott állásáról. A lemondás bejelentett a főispánnak, akinek jogkörébe tartozik a mérnöki állás betöltése. Vihnye furdóben az elrendelt sürgös munkákat megkezdték.

A polgármesteri jelentéshez elsőnek Wagner László dr. szólott hozzá.

A polgármesteri jelentés szerint a mérnöki állás turesedésben van s esetleg huzamosabb ideig turesedésben is lesz. Az ez évi költségvetésben azonban a mérnök fizetése fel van véve. Az ő törvényes gondolkodása és jogi érzelke szerint pótköltségvetés terjesztendő a közgyűlés elé, hogy mi történjék azzal a pénzzel, ami a mérnöki állás betöltéséig megtakarított. Kéri a pótköltségvetés előterjesztésére utasítani a tanácsot.

Elnök, bár a felnöktek oktatása szoros kötelességei közé nem tartozik, kioktatta a felszólátót, hogy a köz költségvetésben előre nem látott bevételekről a „törvény nemszak hogy pótköltségvetés készítését nem rendel, de ilyennek készítése a gyakorlat szempontjából a köz költségvetést ad abszurdum vinné; — ugyanis minden bevételi pótköltségvetés kihatással lenne a pótlódó százalékra, megtörténhetnék tehát, hogy egy naptári évben a pótlódó százalékká esetleg tiszser kellene megváltoztatni, mi az egy éven belüli adózás egyenletességének elvét rontaná le; ha pedig a város az ez utolsó napján jut hozzá ily előre nem látott bevételhez, már technikailag is lehetetlen volna a pótköltségvetést a kormány által jóváhagyatni. Szakszertien kifejtette végül az elnök, hogy a zárszámadások során nyer kifejezést az, hogy az ez évi folyamán előállottak-e költségvetésen kívüli bevé-

telek s s mennyiben ezek megtakaríthatók voltak, pénztári maradványként a jövő évi költségvetés előnyére szolgálnak.

A felszólalt bizottsági tag — ugyilászik — a polgármester szakzszerű fejtegetésének helyességét belátva, indítványától ellállott.

Igy mult ki a sokat ígérő «Pótköltségvetés» nevű versenypárra, a ki pedig oly sokszor nagy reményekkel eltelten lovagolta, kénytelen volt belátni, hogy bár a községi törvénykönyvet zsebében mindig készenlétben terjta, az egyszer — nem állott törvényes alapon.

Folyik ebből 2 tanúság:

1-ször. A ki nem tud közigazgatásul, no beszéljen közigazgatásul,

2-ször. Nem helyes a közgyűlési tudósítást előre megírni, mivel lézagosan kerül az olvasó elé. Vagy azért jó talán antedatálni, hogy a tudósító blamagaz-árol a község tudomását no szerzhessen?

A belügyminiszter jóváhagyta a Száder-féle ház eladását; — Wagner László dr. két felebbezésének elutasításával jóváhagyta a költségvetés és zárszámadás kinyomtatása valamint a lofogatok tartása tárgyában hozott határozatot. Az óvári tornaterem az óvár átalakítása miatt megszűnővén, a közgyűlés ugy határozott, hogy a két középiskolának megadja továbbra is az eddigi városi segélyt.

Vitát kellett a Vihnyepezserény község használatára 1891. évben átengedett tűzfecskendő ügye. Két javaslat volt a közgyűlés előtt. A tanács javaslata az volt, hogy a fecskendő annak idején eladta a város a sörházalal együtt, amelyben volt s így most nem tart rá igényt. A gazdasági bizottság javaslata célszerűségi szempontból ajánlja a fecskendőnek a községben való hagyását.

Wagner László dr., Szál László dr. Farbak István, Liha Antal biz. tagok felszólalása után a közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el.

Tudomásul vette a közgyűlés a vihnyei Nádor-házban levő boltok bérletére megtartott árverés eredményét. A boltokért nagyobb bér igértetett az előzőnél. A vihnyei furdógondnoki állásra újlag Gaál Zsigmond választatot meg, aki mellett segítől Sipos Gyula áll. tanító alkalmaztatik. Vudv Antal dohánnyári igazgatót a város kötelekébe fölvette a közgyűlés. Még Repka János újárú órnek szavaztak meg havi 15 K segélyt s ezzel a gyűlés 1/2 órákor véget ért.

A gyorsírásról.

Irta: Vaezy Mihály
okl. gyorsíró tanár, főisk. hallg.
(Folytatás)

Részletebben foglalkoznom a Nagy Sándor «eredeti» rendszerével nem áll most módomban, mert nem tartozik e kis ismertetés keretébe. Azonban akinek a gyorsírásos csak halvány fogalma van, láthatja, «hogy Nagy Sándor «Népszerű gyorsírás» még nem gyorsírás, «iskolai gyorsírás» pedig már nem gyorsírás.»

A tapasztalatlan ifjúság a Nagy Sándor-féle írás látszólagos egyszerűségétől elragadtatva, könnyen félre vezethető, s később felocsudva csalódásból, fogja látni, hogy a tanulásra fordított idejét céltalanul pazarolta el.

Markovits Iván a magyar gyorsírás nagymestere szerint: «A vitairás nélkül gyorsírásunk csomak alkotás. Szépművészettünkért csak az lelkesülhet igaznán, ki annak legművészibb alkotásrészét: a vitairást ismeri.»

Bizony a Nagy Sándor rendszerében «vitairás» hiába kerestünk. 28 év óta «még nincs megalkotva.»

A gyorsírásról a kenyérkereseti eszközök sorában is szólhatunk. Számosan vannak, kik jövedelmük főforrásul a gyorsírásat bírják és még

számokban, akik a gyorsírásból tetemes mellékjövödelemre tesznek szert.

Legkövetlenebbül «élnék a gyorsírásból» az országgyűlési gyorsírók, kik azonban ezen minőségi szolgáltatás mellett, rendszeren más nem kevésbé jövedelmező állásokat is betöltenek.

Ezután a gyorsírás-tanításával foglalkozókat említjük, mint olyanokat, kiknek szintén van jövedelmük a gyorsírásból, de természetesen ez a jövedelem már azok közé tartozik, amelyekért meg is kell dolgozni. Minden téren nehéz helyzete van a tanítóknak, bármí is szolgáljon is a tanulás anyagául és éppen azért nincsen az az összeg, melyel egy lelkiismeretes tanító munkáját honorálni lehetne. A gyorsírás-tanítók helyzete pedig éppen rossz, miután nincs fizetésük államilag rendezve.

Természetesen mindez még nem zárja ki, hogy valakinek a gyorsírás-tanításából ne legyen szép jövedelmük is. A fennebb elmondottak csak a nagy általánosságra vonatkoznak. Aránylag még legjobb keresete annak a gyorsírónak van, aki valamely nagyobb beszéd, vagy előadás írására kérétek fel. Itt a díjazás az írás idejének órájára 20—30 korona.

A gyorsírás térhódításával napról-napra szaporodnak a gyorsíró szakiskolák, melyek kizárólag, vagy a gépírással kapcsolatosan, a gyorsírás tanításával foglalkoznak. Ezen iskolák tulajdonosai is szép jövedelemben részesülnek a gyorsírás révén, amire azonban — figyelembevéve az iskolák vezetésére szükséges reudkívül fáradságos munkát — méltán rá is szolgálják.

Felesleges továbbá is felsorolni mindazt a sok foglalkozáságot, melynek a gyorsírás nélkülözhetetlen, hiszen sokkal inkább benn van ma a köztudatban, hogy mindenütt, ahol írásbeli munka elvégzéséről van szó, ott a gyorsírás feletle fontos, miután segítségével sok időt lehet megtakarítani.

Legtöbbször ez azonban a gyorsírás mindenkinél saját magának, hiszen számtalan vonatkozásban veheti mindenki hasznát és sokféleképpen értékesítheti azt.

Ennek a tételnek a köztudatba való mindjobban való behatolására vezethető vissza az, hogy a mai időkben mind többen s többen tanulják meg a gyorsírást, úgy hogy lassanként már feleslegessé fog válni teljesen a gyorsírás tanulására való különösebb buzdítás, annak szüksége annyira át fog menni a köztudatba, hogy megtanulása más nélkülözhetetlen tárgyak kapcsán fog történni.

A hivatásos gyorsíró nehéz munkája közben sokszor érdekes eseteknek tanuja.

Egy választászon esett meg, hogy egy vidéki választópolgár nagy figyelemmel hallgatja a képviselő beszédét. A jelölt hosszasan és ékesen beszélt, minek bizonyosságul minduntalan fölhangzik a «helyeslés» és «éljenzés». Az atyafi megakarván utasítani, hogy ő is tudja mi a tisztesség és mint efféle utasítás-olvasó embernek eszébe jutván, hogy a beszédek közt gyakran olvasta e két szót: «nagy derűtlenség». — mikor ismét egy új esztendő mondás következik a beszédben, elküldi magát: «Nagy derűtlenség» és lőn erre csakugyan nagy derűtlenség.

Különösen az egyszerű köznépnek a gyorsírásról szóló fogalmai kelhetnek a mi körünkben is élénk derűtlenséget. A jó magyar atyafi ugyanis az ő természetes eszével a gyorsírásról csak olyan gyorsított írásnak képzei, vagyis, hogy az ő szárváltozó éjkek, olyan emberek írnak gyorsan, kiknek «fene gyors kezük van.» És ha azután a stenogram-lapot kézbe veszi és rátekin, hát bizony grannus pillanásairól, melyeket ránk vet, azt sejteti, hogy már ő költve hiszi, hogy ebből valami okosat is kielethetne böngészni.

Pedig tudjuk jól, hogy nem olyan ördögös mesterség a gyorsírás. Kis kedv és türelem és hamar ismereteink közé sorolhatjuk.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Dr. Hirsch Károly** kir. tanácsos, ipoly-sági pénzügyigazgató e hó 12-én érte el állami szolgálatának harmincadik évét. Épen ezen napon volt városunk közigazgatási bizottsági ülése is, melyen Hirsch Károly dr. pénzügyigazgató is részt vett. Az előző polgármester melep szavakkal emlékezett meg a jubilánusról és öt szívecskével üdvözölte, kiemelt buzgó ügyszeretét hivatalában és azt, hogy pártatlan eljárása mellett mindig talált módot arra is, hogy városunkat ügyes-bajos dolgaiban minden irányba támogassa, kérte ezt ezután is és azon kívánságot fejezte ki, hogy hasonló egészségben és jó kedélyben érje meg szolgálatának negyvenedik évét is. Hirsch Károly dr. pénzügyigazgató meghatva és figyelemmel hála- és szavakkal köszönte azt meg és megígérte, hogy erejéhez mérten szívesen fog a város érdekében működni. A teljes ülés élénken megélemezte a jubiláns derék főtisztviselőt. Mi is szívecskével üdvözöljük!

— **Városunk a nagy Rákócziinak!** Nagyarányu mozgalom indult meg a nagy Rákócziinak egy monumentális lovasszobor alkotása iránt a gróf *Andrássy* Gyula és a nagynevű Rákóczi historikus: *Thaly* László védnöksége alatt bizottság alakult, mely az eddig egybegyűlt alap kiegészítése nyeregeményekben gazdag sorsjártékot rendez. Az egykoronós sorsjegyek főnyeregeménye negyven ezer korona. Vannak ezenkívül tízezer, hater, ötezer további több kétezer és ezer koronás és kisebb nyeregemények. Az összes nyeregeménytárgyak értéke kilencven ezer korona. Ezeket a hazafiascélú sorsjegyeket minap küldte meg a bizottság városunk közönségének, urhölgyeinket pedig felkérte a sorsjegyeknek ismerőseik körében való terjesztésére. Adóssága a magyarnak, hogy II. Rákóczi Ferencnek az onzelen házasszeretett ez eszményképének szobra legyen, s bizony restelünkünk kell, hogy így készon hozzuk meg áldozatunkat a dicső Rákócziinak, aki hajzáért, ami szabadságunkért, családai tüzehelyét boldogságot s minden földi javát föloldozta. Tegyük jóvá a régi mináltságt. Hölgyünk! Járjanak elől jó példával! A sorsjegyek huzása március 15-én Budapesten a m. kir. lottóigazgatóságnál (IX., ker. Vámpalota) lesz. A központi sorsjegyroda Budapesten, IX., Boráros-tér 2 szám alatt van, a hol a hazafias ügy minden önkéntes munkatársát szívesen látjuk. Hiszük, hogy felhívásunk sok igaz magyar szívben kelt visszhangot és igen sokan a sorsjegyek vételével teszik lehetővé Rákóczi lovasszobránknak melőbbi fölállítását.

— **Tüzoltóegyleti közgyűlés.** A selmecebányai Önkéntes Tüzoltó-Egylet évi rendes közgyűlést március 1-én, vasárnap napon délután 3 órakor tartja meg a városaház tanácstermében. A közgyűlésre az egylet elnöksége ez uton is meghívja az egyesület összes tagjait.

— **Választmányi ülés.** Az Önkéntes Tüzoltó-Egylet választánya ma délután három órakor ülést tart a tüzolto őrutanján.

— **Közgyűlés.** A istvánháza önkéntes tüzoltó testület e hó 9-én tartotta *Hlavathy* József elnöksége mellett rendes közgyűlést. Ezen a közgyűlésen *Horváth* Kálmán polgármester és *Almann* Imre gazdasági tanácsnok a testület disztagyjává, *Csányi* Ottó városi főszámvérvő a testület tiszteletbeli parancsnokává választattak meg. A régi tisztikar egyhangulag újból meg lett választva: parancsnok: *Manner* Lajos, szakasparancsnokok: *Chladny* Benő és *Lányi* Károly, pénztárnok: *Paduch* István, szertárnok: *Schlamjár* Adolf, titkár és segéd tiszt *Ladrianszky* József. A testületnek,

mely 6 tiszt és 50 tüzoltóból áll 3200 értékű vagyona van, mely három év alatt gyűjtött össze. Nagyobb adományokkal járultak hozzá Selmeceb és Bólabánya város közönsége, a Selmecebányai Ö. T. Egylet, a Selmeceb-Rovnai Temetkezési Egylet, *Heine* Hugó ügyvéd, az Első Magyar Biztosítási Társaság, *Immerblum* Károly istvánháza és *Weiner* Lipót selmecebányai kereskedők. Úgy az itt felsorolt mint a többi jötevőknek a közgyűlés jövekönyvi költségvetést szavazott.

— **A Magyarországi Munkások Rokkantság és Nyugdíj-Egylet-ének selmecebányai 36. számú fiókpénztára e hó 23-án a városi vigadóban a fiókpénztár özevegyt és árvaít segélyző «külön alap» gyarapítására cotillon táncéval és világlóspátával egybekötött táncmulatságot rendez. Belépő jegyek: Személyjegy előre váltva 1 K 20 fillér, a pénztárnál 1 K 40 fillér. Családjegy 3 személyre 3 K 20 fillér. Karzati jegy 80 fillér. Tagok belépő személyjegye 1 korona. Tekintve a mulatság neves célját, felhívjuk reá a pártoló közönség becses figyelmét.**

— **A „Selmecebányai Polgári Dal- és Zenekör»** 1908. évi máncius hó 2-án a «Városi Vigadó» természetben saját pénztára javára táncéval egybekötött hangversenyt a következő műsorral: *Rossini: «Othello-nyitány»*. Előadja a zenekar. *Huber* K.: «Pohász». Műdal Előadja az énekar. (A magánzólamokat *Laun* K. és *Fáczán* P. urak éneklék.) *Bach* J.: «Nagy magyar ábránd». Előadja a zenekar. *Gabányi* A.: «A potyajegy». Tréfás monolog. Előadja *Sarkadi* N. Révfy Góza: «Sir a nota». Műdal. Előadja a zenekar. *Asch* G.: «Angol őrség». Előadja a zenekar. «A bányász». Előadja az énekar. «Brahms induló». Előadja a zenekar. Szünóra alatt az énekar *Pogatschnigg* Guidó Török imádja adja elő, melyben a két dervis dalát *Laun* Károly gydári segéd tiszt és *Rosenfeld* Miksa izr. főoktató urak éneklék. Kezdeté pontban este 8 órakor. Belépő díjak: karzati számotb hely 2 korona. Földszinti ülőhely 2 korona. Ifjúsági személyjegy 1 korona. Családjegy három személyre 5 korona. Egyleti tagok és családtagjaiknak a földszinten 1 korona. Felhívizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók *Joerges* Ágost özevegyt és fia könyvkereskedésében.

— **Halálozás.** *Singer* Miksa kereskedőnek nejje e hó 14-én délelőtt lakásán egy forgópisztolyval szíven lötte magát s azonnal meghalt. Amikor tettét elkövette csak a cseléd volt otthon aki sürgősen segítségért futott, de az már későn érkezett. A szerencsétlen asszonynak férje már egy hónapja délvideken tartozkodik s öt sürgönyileg értesítették a szörnyű esetről. Az öngyilkos asszony semmi levelet nem hagyott hátra s hozzá tartozói nem is sejtették, hogy a halál gondolatával foglalkozik. Tettének legvalószínűbb oka évek óta tartó betegeskedése, amely életuntá, kishitűvé tette. Temetése ma délután lesz. Férje, négy kis gyermeke s kiterjedt rokonság gyászolja.

— **A házinyulenyésztés.** A házinyulenyésztés egy idő óta rohamos lépésekkel halad előre. Az ország minden vidékén újabb és újabb hívei akadnak e mindenütt könnyen üzhető tenyésztési ágazatnak, amely hivata van mint a mezőgazdaság mellékágazata a népjólét emelését előmozdítani. Jövedelmezősége azonban a tenyésztők csak abban az esetben számíthatnak, ha termékeiken egész éven minden időszakban taladhatnak. A Magyar Mezőgazdák Szövetség, Budapest, V., Alkotmány-utca 31., házinyulenyésztési akcióját országosan szervezve, módot és alkalmat nyújt arra, hogy a tenyésztők házinyulai-

kat (akár fajlatok, akár piaci értékesítésre való keresztesek, vagy a tenyésztésből kiselejtett állatok) bármikor minden mennyiségben értékesíthessék, ahol a tenyésztésre szánt fajlatoknál kivül levágásra való bármilyen színű közönséges házi (istálló) nyulak is kg-ként elősúlyban 60 fillérről értékesíthetnek. Ajánlatos tehát, hogy a tenyésztők saját érdekükben eladásra kerülő nyulakat külön-külön, vagy az egész közönségből együttesen, a darabszám és a körülbelüli elősúly megjelölésével fenti szövetkezetről bejelentsek.

— Utmutatás a cserebogarak irtására.

A cserebogarak irtásának legelőszertibb módja a cserebogarak összeszedése és elpusztítása. A szedést mindjárt a bogarak első megjelenésekor kell megkezdeni, hogy elpusztítsuk azokat, még mielőtt petéiket lerakták volna. Mint ahogy napos időben és este felé a bogarak élénken repkednek, legjobb a cserebogarakat reggel, vagy borús időben nappal is gyűjteni, a midőn a bogarak még vannak gémberedve, vagy átvást szinelve, a fákrol könnyen lerázhatók. Szedéskor nagy gond fordítandó a magányosan álló, vagy tiltványék szélén levő fákra, amelyet a cserebogarak különösen föl szeret keresni. A cserebogarak szedő munkásként legelőszertibb az összegyűjtött bogarak mennyisége szerint, tehát kilo, vagy liter számára (1 kl. mintegy 1060 drb. cserebogár) fizetni, mert így a szedők jobban ügyelnek, mivel azonban az ilyen szedők buzgóóságukban a fákat (főleg a gyümölcsfákat) nem igen kímélik, azért a gyümölcsfákrol célszerűbb a szedést kellő felügyelet mellett napszámokkal végezneti. Ennek az lesz a jó oldala, hogy az ide-oda való megérteséssel nem pazaroljuk az időt, mint a hogyan az a mennyiség arányában fizetett szedők alkalmazásánál történne. Az alacsonyabb fákrol a cserebogarakat egyszerűen rázzuk le, magasabb törzsű fákrol azonban a rázásához hosszú nyelű horgokat alkalmazunk vagy ha a szedők között fiatal suhancok akadnak, akkor azok mászának föl a fára és úgy rázzák meg ágait a fának egyenkint. A rázás hirtelen, erős legyen és rövid ideig tartson, hogy a bogár egyszerre essék le: a fának ide-oda való lóbálásakor az erősen megkapaszkodó bogarak nem hullanak le. Szedéskor legelőszertibb a cserebogarakat szélesszájú, belül mázos és félig vízzel megtelt cseréplécskákba gyűjteni, a melynek tartalmát, még mielőtt a fazék egészen megtelnék, időnként ki kell önteni egy nagyobb edénybe (vízzel félig telt hordóba, kádba) vagy zsákba. Az elpusztítás többféle módon történhetik. Az összegyűjtött cserebogarakat kemény talajon (uton) agyon lehet tiporni vagy összegyűjtőszőlőni, a kádba szedett bogarakat pedig le lehet forrázni és gödörbe önteni, amely gödört azután be kell temetni. A nagy mennyiségben összegyűjtött cserebogarat érdemes mesterséges trágya készítésére felhasználni oly módon, hogy a bogarakat földdel és oltatlan mészszel tűzfahulladékkal összekeverjük, mely utóbbi a bogarak rothadó tetemtömegét az átható kellemtelen szagtól is megfosztja. A feldolgozandó cserebogartömeghez annyi föld, mész vagy tűzfa kell, amennyi elég, hogy az előállított trágyatömeg bűzös szagát elviseltesse. Fontos védekezési mód cserebogarak ellen az is, ha lárváikat, tehát a földben élő pajorokat irtjuk, amelyek különben szintén igen kártékonyak. A pajorok irtása legalkalmasabb idő a földforgatás, kapálás és szántás. Kapálás és forgatásakor a felszínre kerülő pajorokat agyon kell ütni, szántáskor pedig ha sok a pajor, érdemes azt az eke után járó ocsó nap-számossal elszedneti. Itt is tanácsos a pajorszédő munkás figyelmét némi pénzbeli jutalommal lekötöni. A pajorokat szintén lehet értékesíteni, még pedig ha csak kis mennyiségben van belőle, akkor azt baromfiételnek meg, hogy ha pedig sok van akkor trágyának dolgozzuk fel

— A betegségek elleni harcban a világ legkiválóbb orvosai egyesülnek. E betegségek sorában az elsz helyett Epilepszia (Nyvalyautóré) foglalja el. E bajban szenvedőknek vigaszul szolgálhat azon értesülésünk, mely szerint egy magyar orvos e betegségek ellen új és hatékony módszert alkalmaz, a melyért már a külföld is méltó elismerésben részesítette. Ez orvos Szabó Sándor dr. Budapest, V. Alkotmányi u. 5. ki kézséggyel nyujt felvilágosítást mindazoknak, kik gyogygyló módszere segélyével e súlyos bajtól szabadulni óhajtanak.

— **Singer varrógép.** Ez a név, a Singer, a varrógép részére az a biztosíték, amelyel világhírüket a legjobb anyag és mintaszertű összeállításuk által nyerték. Ez annak az oka, hogy annyi sok gyáros és kereskedő arra törekszik, hogy varrógépeit, melyek a Singer és T. cégbeliek mintájára vannak összeállítva, «Singer» «Singer rendszer» «javított Singer» sőt «valódi Singer» név alatt hozzák forgalomba. Ezért ne hagyja magát senki megtéveszteni, hanem a varrógép vételénél mindig azt kell megkérdezni, vajjon a gép «Singer Co.» gyárából ered-e? és ne elégedjék meg az ember kitérő nem határozott válaszával, «Singer» eredeti varrógépek csakis a Singer Co. eladási helyein kaphatók és azért legelőszertibb, tessék egyenesen azon eladási helyek helyikéhez fordulni, melyek mindegyike nagyobb egy-lyen, Selmecebányán Kossuth Lajos-tér 4. szám alatt van abból a célból, hogy az ember valóban Singer eredeti varrógéphez jusson.

— **Még olcsóbb a Maggi-féle liszt!** ha a kiürült eredeti füveget a kereskedővel utántöltjük!

— **Nem mesterséges, hanem természetes** a így vegyileg tisztított, kitudó folyókony szénaszat szállítanak kartellen kívül a Muschong-Buzsádfürdői szénaszárművek bármely mennyiségben

— **Görvélykóros gyermekek** szadják a «Sirolin Roche»-t. Ez a legjobb cseroel-készítmény, melyet a gyermekek leggyeisebben szednek. Kitudó hatással van az általános jóérzéssel. Az orrseroetik elmulnak a dagánakot visszamennek. Jobban használ mint esukamijóla és vas, melyekkel párhuzamosan is jödeig használható. Kapható a gyógyszerárakban.

Jelenetek a leendő selmecei nagyközség beljelétéből.

IV.

Zarándok út Ipolyságra.

A községi dobos három élő nyelven hirdette ki, hogy a zarándoklat Ipolyságra holnap reggel indul meg. Ugy is történt. A polgárak már kora reggel gyülekeztek a Szentháromság-téren egy nagy nemzeti színű zászló alá, amelyre nagy betűkkel volt felírva: Éljen a város! Le a nagyközséggel!

Lehetek vagy hatvanan, férfiak és nők uikor a volt városi rozsa bándával elül utnak indultak, harsányon énekelve a «Fel, fel polgárak Ipolyságra» kezdetű, t. olvasóink elöbtt már ismert indult.

Sokan azonban kocsin is mentek Németbe és onnét vasuton Ipolyságra, ahol azután a késő esti órákban vala-mennyien találkoztak.

Galganczy, a «Klopaeska» szerkesztője és vele tartó polgártársai belujai nagy fuvaros szekeren létek meg az utat. Dr. Kapáner ügyvéd és lapszerkesztő sem maradtak el ez utról. Anyival inkább nem, mert nagy agynak forrongó kohójában egy népszerű előadást fundált ki a «Törvényhatóság és község közötti különbségről», amelyet Ipolyságon a székesfőúnyen akart megtartani.

A gyaloglókkal, miután ezek között Kampos, a henteslegény is volt, nem ment indúlni Galganczi és társainak nem akart utazni. A Németlig kocsin és onnét vasuttal utazó intelligensebb zarándokok pedig nem akartak kebelökben megútrni. De ott lenne kellett már csak azért is, mert szerkesztő, de főképpen azért, hogy szellemes és kellemes, tanulságos és nagy, mely tudástól káprázatos előadásait megtarthassa.

Kapáner tehát kölcsön kért egy mórtort és begyakorolta magát ennek kezelésébe, külön, egy maga akarta megtenni az utat Ipolyságra.

Tartva azonban a különféle balesetekről — ami tekintre a motoron való utazást nem is esoda, — belopta a felbőrónai és a helybányai temetőkezi egylethe rendes tagnak és ezen felül nagy összegre biztosította magát a balesetek ellen.

Nála megszokott óvatossággal megkérdezte azonban a biztosító ügynöktől, hogy *minden* véletlenül bekövetkező testi fogyatékosság baleset-számba megy-e? (Például, ha nem csak leesik, hanem ha lelélik a motorról, vagy ha éberiték, vagy ha megverik stb.) És miután az ügynök határozottan kijelentette, hogy igen, le ment a kinstéri mászóalóba, hogy teszi a súlyát vesélyes ut előtt hitetlen és hivatalosan megállapítsa, okosan így okoskodva: „ha az utról visszajövet kevesebb súlyal (perze testi és nem kifogyataltan szellemi súlyával van szó) fogok bírti, ami nagyon valószínű, akkor ez testi fogyatékosság, tehát baleset, tehát perelhető és a pert meg is nyertem” és illetve az ügynök kijelentés és a hivatalos súlybárcák törvényes alapján, okvetlenül meg is nyertem.”

A kinstéri mászóalóban azután ez a kis jelenet folyt le.

Dr. Kapáner. Mászóalón meg az dr!

A mászó. Nem tehetem, mert itt csak gabonát, szénát, éret, állatot és marhat másszók.

Dr. Kapáner. Az nekem mindögy. Mászóalón meg és testi súlyomról — erkölszi és szellemi nagy súlyom, az más tétre tartozik — adjon nekem hivatalos bárcabizonylatot.

A mászó. Ha akarám sem mászóalóhoz meg az urat; mert hiszen egy mászást sem nyom, tehát legelőszertibb megfogalmazhatom.

Dr. Kapáner. Annál job, hát kilogrammjelon meg.

A mászó fejésválva és mosolyogva végre ezt megette és egy alátó bárcán — mivel más nem volt — igazolta, hogy dr. Kapáner élő testi súlya 35 kilogram.

Dr. Kapáner megelégedve, zsebre vágta a hivatalos bárcát, rukakjába 20 kilo beadványi papírost tett, hogy ebből valahogy ki ne fagyjon. Azután így felszerelve ő is, de külön, a kölcsön kért motoron utnak indult.

A gyalog zarándok csapat végül haladt tava. Majd minden községben megállítottak pihenőt tartani, úgy, hogy már késő este volt, amikor Honvármegye szék- és fővárosába bevonultak. Itt a „nagy”-nak címzett kis szállóban akartak megszállni. De nem volt hely, mert a vasuton hamarabb érkező zselmeket a szobákat mind (t. i. összesen hat) elfoglalták. A belujai fuvaron érkezők a gyékény fedelű székenek tölthették az éjszakát.

De mi lesz a gyalog érkezőkkel?

Ezeket is segítve lett. A két nagy szállódnak bírálói ugyanis hamarosan az Ipolysági két holdas díszter kellő közepén egy tabori sarrat állítottak fel tabori ágakkal és szalmával ellátva. A fáradt vándorok azután itt lopholtak és a közelből felhangzó béka kurtyolás alatta muszikkaja mellett tudnyen elaludtak, hogy a reggeli felvonuláshoz erőt nyerjenek.

A mórtort szerencsésesen megérkezett dr. Kapáner az egyik szállóba udvarában lévő, éppen lskatlan galambokba talált éjjeli szállást és agynak kohójában a holnap tartandó előadás forrtán, nyugtalanul töltötte a különben is kissé kényelmetlen nagy klló papírjával beágyazott dűcban az éjszakát.

Minderre előbb a hold telt arcával, azután később a reghajnálnal pirkadó nap nagyokat mosolygott.

* * *

Az V-ik jelenet, amely Ipolyságon a vármegyebeáz díszteremben játszódik le, a jövő számban fog megjelenni.

A községek köréből.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Becses lapjának febr. 9-iki számában Váczy Mihály ur tollából szép cikk jelent meg a «Gyorsírásról», melynek azonban utolsó részében «Sajnos» kifejezés kíséretében kritikát gyakorlati gimnáziumunk gyorsírásitanítására. Mint a gyorsírás vezető tanára, nem annyira Váczy urnak, mint inkább azon selmecei szülőknek, kiknek gyermekei hozzánk járnak a következő felvilágosítással tartozom. A gimnáziumban a közköztalási miniszterion 36,032/1899 sz. a kelt rendletével az összes kö-zépisoklókban engedélyezett Nagy Sándor-féle rendszert tanítom s ugyane rendszerből tanításra feljogosított oklevelem van. Előbbi hivatalos elismerése a rendszer életvalóságának, utóbbi igazolása működésem jogosságának. A tanítás eredményével pedig — mivel 3 hónapi tanítás után már a legelőszertibb tanuló stenographálja tanárai előadását — a szülők bizvást meg lehetnek elé-

gedve. Így tehát nekinek sincs joga, különösen a két első szempontból kritikát gyakorolni, mit legfeljebb akkor tehetne valaki ha iskolánkban oklevél nélkül meg nem engedett rendszert tanítanánk.

Félő és sajnos azonban, hogy midőn városunk a jövőben a nagy Markovits géniusának emléktáblát szentel, Váczy ur cikkével beakarja vezetni a kicsinyes, áldatlan, meddő rendszerharcot, melyben résztvenni tanári állásommal inkompatibilisnak tartom, lévén evel, hogy a tanár ne civakodjon, romboljon, de tanítson, alkosszon. Miért is tervem ellenére — ily előzekek mellett — ugy magamnak, mint tanítványaimnak más módot kell majd keresnünk, hogy leröjjük hálánkat a magyar stenographia nagy szelleme iránt.

Soraimnak szíves közlését, ugy gránáziumom repulációja, mint magam igazolása érdekében kérve, maradtam szerkesztő urnak teljes tisztelttel

Richter Antal
okl. főgimnáziumi tanár,
okl. gyorsíró-tanító.

A «Honti Lapok»-nak február 9-iki számában «Horribilis expensnota» cím alatt megjelent — a közvélemény félrevezetését célozó és engem terrorizálni akaró közleményére a következőkben tartom szükségesnek nyilatkozni.

A közlemény minden adata valótlan.

Valótlan mindenekelőtt az, hogy a csőd-eljárás tartama nem egészen 2 hónap. A csőd 1907. évi november 17-én nyitottat meg és 1908. február 12-én befejeztet nyert.

Valótlan továbbá, hogy akár a csődvagyonnak, akár a csőd-tömegeg szemben bejelentett követeléseknek összege alig 30000 korona. A csődvagyonnak leltár szerint kimutatott átlaga 57970 korona 15 fillér, a bejelentett követelések összege pedig 64000 korona.

Valótlan végül az is, hogy én a tömeg érdekében kifejtett munkálkodásomért 18800 kononát kértem volna megállapítani.

Költségjegyzékemet a Csermák Ernő dr. előktele alatt ipolyságom 1907. október 20-án tartott értekezleten az ipolysági kir. járásbírórság és az összes ipolysági ügyvédek által elfogadott ügyvédi díjszabás szerint állítottam össze, amely díjjegeket magamra nézve kötelezőnek elfogadtam.

Egyetlen lépést sem tettem oly irányban — mint az különben ilyen esetekben szokásos — hogy a Csőd-bírórság költségjegyzékemet eredeti összeállítására szerint állapítsam meg, hanem ellenkezőleg munkadíjaimnak végleges megállapítását teljesen a Csőd bíróságra bízattam.

Költségjegyzékemnek összeállításánál jól tudtam, és ezt tudja nemcsak ügyvéd ember, hanem minden laikus is, hogy a Csőd-bírórság költségjegyzékemet legalább $\frac{1}{3}$ esetleg még kevesebbre redukálni fogja, amint ez a jelen esetben is megtörtént.

Megjegyzem végül, hogy ugy a csődválásztmány, mint a közadás előtt határozottan kijelenttem, hogy amennyiben a Csőd-bírórság magas összegben állapítaná meg költségeimet, a többletet közadásnak elengedem. — Kiemelem, hogy közadás költségeimet egyezőségileg 4000 kononával akarta kielégíteni. Én azonban a bírói megállapításához ragaszkodtam, kijelentve, hogy az ajánlott összeget azért nem fogadom el, mert kerülni kívánom

még a látszatát is annak, hogy közadás szorult helyzetét kihasználva, tőle egyezőségileg bármily összeget elfogadjak.

Epilog: a Csőd-bírórság költségeim címén 2800 kononát állapított meg.

Ez az amerikai ízt költségjegyzék története.
Ungár Kálmán dr.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közléteikért nem felelős a szerk.

Nyilatkozat.

Ezennel nyilvánosan kijelentem, hogy az, — aki a névtelen képes lapot küldte, — gyáva, becsutelen, munkakerülő gazember.

Rudnai

Neoton alkalmas utazáskor. — Néki ülőbetétnek rövid használat után.
Fertőtlenítő hatású által megvizsgálva.

Attest Bécs, 1897. július 9.

Kalodont
nékülözhetetlen
fog-crème.

A fogak tisztán tartásához fogviz nem elegendő. — Eltávolítás a foghas körül akaratlanul képződő ártalmas anyag, esak mechanikai tisztítással egyesített egy félértékű és antiseptikus hatással bíró fog-Crém-mel elérhető. A „KALODONT” használata az összes kulturálmunkákban a leghatásosabbnak bizonyult.

**MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR.**

Enyhe, oldó háztartás mindháromnak, kik emésztési zavaraikban és az 10 életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 K.

Videki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

**MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ**

Fájdalom csillapító **Beduizóles**
és erősítő
elismert, régi jó hírnevű háztartás szaggatás és hűtési szerszám mindenemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára K 1 90

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriákban.

Főszékhelyi hely MOLL A. gyógyszerész,
cs. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMENYEI.

Hirdetmény

Selmec- és Bélabánya sz. kir. város tanácsa tanácsa közhírré teszi, hogy a létesítendő városi «szegény- és menház» felszerelési cikkeinek kiegészítését végezt a folyó évi február hó 2-án d. e. 10 óraker a városház tanácstermben folyótálagos árlejtést tart; é. p. szükségesek még:

30 drb. három részből álló, affrikai töltött matrac és
2 drb. önfűtő fürdőká.

Az érdekel helyi kereskedők és iparosok tehát felhivatnak, hogy a fenn kitűzött határidőben a városház tanácstermben jelenjenek meg és ajánlataikat szóval vagy írásban terjesszék be.

Selmecebányán, 1908. február 14-én.

Horváth Kálmán,
polgármester.

9892 sz. 1908. v. t.

Hirdetmény.

Selmec- és Bélabánya sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy az «Erzsébet-teri kioszknak és pincének a folyó évi április hó 1-től három évre való bérbeadása céljából a folyó évi február hó 24-én d. e. 10 óraker a városház tanácstermben árverést tart.

Kikiáltási bérösszeg: évi 50 (ötven) korona.
Selmecebányán, 1908. február hó 6-án.

Horváth Kálmán,
polgármester.

H I R D E T É S E K.

56 szám. tkvi 1908.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmecebányai kir. járásbírórság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a selmecebányai pénztárnak Buzalka Mátvás és neje elleni végrehajtási ügyében az ipolysági kir. törvényszék területköréhez tartozó selmecebányai kir. jbrórság területén Szentantál községben fekvő a szentantál 242 sz. tkjvben 554/b, 689, 690/I, 805, 806/b, 1476/b és 1493/b hrsz. a. f. s B 2 t. a. Buzalka Mátvás nevére irt ingatlanokra 1524 K az ottani 216 sz. tkjvben A. I. 1—13 sor sz. a. f. közös erdőből Buzalka Mátvás és neje szül. Buzalka Borbálát B 25 és 38 t. a megjelölt jutalékra 18 K az ottani 260 sz. tkjvben 691, 692 hrsz. a. f. s B 1 t. a. Buzalka Mátvás nevére irt ingatlanokra 274 K az ottani 241 sz. tkjvben 415 és 416 hrsz. a. f. s B 5 t. a. Buzalka Mihály nevére $\frac{3}{8}$ -ad és B 6 t. a. Buzalkáné Buzalka Biri nevére $\frac{5}{8}$ -ad részben irt ingatlanokra s azon épült 111. Összeírásai számú házra 674 K az ottani 356. sz. tkjvben 891/b, 892/b, 893/b, 894/b és 895/b hrsz. a. f. s B 1 t. a. Buzalka szül. Buzalka Borbála nevére irt ingatlanokra 155 K és az ottani 101 sz. tkjvben 896/d és 898/b hrsz. a. f. s B 6/t. a. Buzalka férj. Kruzsics Anna nevére $\frac{7}{100}$ -od B 6/b)t. a Buzalka férj. Buzalka Borbála nevére $\frac{7}{100}$, B 6/c Buzalka András nevére $\frac{7}{100}$, B 6/d t. a. Buzalka János nevére $\frac{7}{100}$ -od B 7/b t. a. Buzalka férj. Sisko Zsuzsanna nevére $\frac{4}{100}$, B 7/c t. a. Buzalka férj. Babjak Teréz nevére $\frac{4}{100}$, B 7/e t. a. Buzalka férj. Urbanszky Erzsébet nevére $\frac{4}{100}$, B 7/f t. a. Buzalka György nevére $\frac{4}{100}$, B 7/g t. a. Buzalka Vince nevére $\frac{4}{100}$, B 25 t. a. k. Kuczovits Anna nevére $\frac{4}{100}$, B 27 t. a. Maczko György nevére $\frac{1}{100}$, B 28 t. a. Haszon Jánosné szül. Maczko Mária nevére $\frac{1}{100}$, B 29 t. a. k. k. Maczko János nevére $\frac{1}{100}$ k. k. Maczko Antal nevére $\frac{1}{100}$ -od és B 31 t. a. k. k. Kuczovits Anna nevére $\frac{3}{100}$ részben irt ingatlanokra 72 K ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanúság az 1908. évi április hó 21-ik napján d. e. 10 óraker Szentantál községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is el fog adani.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanúság kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni.

A kir. jbrórság mint tkvi hatóság.

Selmecebányán, 1908. évi január hó 20-án.

Liha Antal,
kir. járásbíró.

Sirolin

„Ezzel az étvágyát és a testület, megemlékezteti a köhögést, vándorlót, egész izsádot.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza**
ellen szantalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mintbogy értéketlen utazatoknál is kínálnak, kérjen mindenoké
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sw)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárakban. — Árs Övegenként 4—l korona.

58/908. kv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmecebányai kir. járásbírósg mint telkvi hatóság közhírré teszi, hogy a selmeci takarékpénztárnak Szikula sz. Cziczka Mária elleni végrehajtási ügyében az ipolysági kir. törvényszék területéhez tartozó selmecebányai kir. bírósg területén Selmecebányán fekvő a selmecebányai 274 sz. tjkvben felvett s B 1 t. a. Cziczka férj. Szikula Mária nevére írt:

a) a 403 hrsz. ingatlanra, azon épült 61/II. összeírású házra és kertre 1531 korona,
b) a 402 hrsz. ingatlanra pedig 1 koronában ezenel megállapított kikéltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi április hó 23-ik napján délelőtt 10 órakor a kir. bírósg hivatalos helyiségeinek 1-ső sz. szobájában megtartandó nyilvános árverésen a kikéltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan-ság kikéltási árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezébe letenni.

A kir. bírósg mint telkvi hatóság.

Selmecebányán 1908. évi január hó 21-én.

Liha Antal
kir. járásbíró.

Eladó fűszerüzleti berendezés!

Selmecebányán, a Vörösküti-utca 45 III. számú házban elhelyezett szép és igen jó karban levő teljes fűszerüzleti berendezés

165 frtért eladó.

Judakozódhatni özv. Erdély János-nél Selmecebányán.

Szives tudomásul!

Minden vasár- és ünnepnep friss

fársangi fánk!

Saját készítményű friss Tea-sütemények
állandóan rak táron

Borhegyi István

cukrásznál
Kossuth Lajos-tér 45. (Magas ház.)

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, gőrcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. hatyú gyógyszerár által Majna Frankfurt.

DUNKEL V. K.

Felsőmagyarhoni első parquetgyár és gőzfűrés részvényei.

KASSÁN.

Ajánlja kitűnő tölgyfából készült sokszorososan kiténtetett

parkétáit

ugynevezett amerikai, török és berakott kockait, jutános árak mellett.

Nevels lakásokba ajánljuk asphaltra rakott parketáinkat.

A lerakás kívánatra gyári lerakók által, a legpontosabban törtétnék.

Rajzminiaták díjmentesen!

Nagyban kivétel mindentel!

Kiadó úri lakás.

A Fürdő-utcában 205. számú lakóház, amely áll 4 szobából, fürdő-, cselédszoba, konyha, mosókonyha, kamra, nagy pince, fűskamrából folyó év május 1-től kiadó. A lakásban gázvilágítás és vízvezeték van, azoknival dísz és zöldes kert is tartozik hozzá 30 termő gyümölcsfával.

Bővebb felvilágosítást ad

Fizély Károly.

Gőz és villanyerő!!

KEMÉNY DÁVID

vegyi tisztító, műfestő és fehérnemű mosó-intezete

BESZTERCEBÁNYÁN

elvállalja mindenemű férfi, női és gyermekruhák, egyvetruhák, függönyök vegyi tisztítását és festését igen olcsón.

Jó és szép munkáért jót áll. Elvállalja továbbá mindenemű gallérok és kiegészők mosását és keményítését.

„Kemény uj módszere mindent ujja tesz.”

Gyűjtő és megrendelő hely

Selmecebányán

HERCZOG M. divataruüzletében.

Készítik Maggi Gyula és Társa.
Iroda: Wien, IV/I. Gyár: Bregenz.

SELMECBÁNYAI HIRADÓ

Hirdetések
felvételnek
e lap
kiadóhivatalában.

3 UJ SZÓ ...
**ALTATER
GESSLER
BUDAPEST**

**GESSLER SIEGFRIED
JÁGERNDORF-BUDAPEST**

GESSLER FÉLE VALÓDI
**DANUBIUS
MUSTÁR**
VALÓDI UDONSÁG

Aki köhög

és egészen szert, az hágnálja az orvostig kipróbált, köhögés, rekedtség, hurut, elnyálkásodás, véres- és torokkatarus ellen ajánlott

KAISER-FÉLE

MELL-CARAMELLÁT

A HÁRÓV FÉNYVEL,
melynek pártalan voltát és helyességét nyelvények, köhögés, rekedtség, hitelesített órárt egész kiegészítik.
Csomagja 20 és 40 f. Dobozokban 80 fillér.

Kapható
MÁRKUS M. cukrászatban és
MÁRGÓTSY J. ÖRÖKÖSŐK
gyógyszerárán „Megváltóhoz”
Selmecebányán.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI**SZÉNSAV-MŰVEK**

ujjonnan berendezve kartenen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglőknek és egyéb iparoklora

ÖSSZE NEM TÉVESZENDŐ mesteresen előállított kevésbé

Megbízható, szigorúan leltékimeretes
kiszolgáltatás!

BUZIÁSFÜRDŐI ÁSVÁNY- ÉS GYÓGVIZEK

1/2 és 1/4 literes üvegekben
Sólv., vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás,

Elsőrendű szitali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgal

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek

szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgőnyim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

ÜGYES HELYI KÉPVISELŐK KERESTETNEK!

